

April, 16, 2024

External Review of Zhumagul Bekenova s PhD Research

Thesis topic: The Problem of Responsibility in Digital Society

I have known Zhumagul Bekenova since the Spring semester of 2019 that I spent as a visiting Professor at al-Farabi Kazakh National University. Ms Bekenova has attended some classes taught by me at Kanzu. I also became her external advisor. She is now preparing for the pre-defence of her thesis. Throughout the time I have known Ms Bekenova, I have seen her research capacity develop significantly. I have coauthored some research papers with her and other colleagues from KazNu in Scopus indexed journals. In 2022 Ms Bekenova had the chance to spend several months at Tallinn University of Technology. During her stay she could attend several international philosophy events in Tallinn and Tartu where she could meet and have discussions with some influential philosophers of science like, for instance, Helen Longino .

Currently, one of the trends in the development of countries is the process of digital transformation, digital transformation affects all spheres of society's life.

The importance of the topic of the dissertation. The penetration of mankind into the civilization of the XXI century gave rise to many new phenomena, facts, relationships that determine the evolution of Man, the change in his role as an object and subject of the historical process. Among the factors that determine the development of a person, changes in his worldview, lifestyle are the formation of an information, digital economy, the rapid development of digital technologies, the emergence of a new form of information exchange that has no boundaries, the emergence of Digital Culture, new principles of interaction between people and the organization of society, etc.

We are now at a time when the digital world is becoming a different civilization and, as a result, a digital society. This raises new issues, such as the nature of digital society in the study of digital society and education of the individual, creating a new socio-cultural situation of human development. At the moment, it is important to understand the specifics of the digital society, to adjust the distorted context of education in it. In this work, we intend to focus on the consideration of these issues. Today, the following characteristics of the digital society are becoming clear:

- Availability of complex digital technologies and techniques in demand;
- Implementation of an important part of socialization in cyberspace;
- Creation of consciousness through the use of modern tools of modern civilization;
- Replacement of the subject transmitting information.

Let us dwell on their widespread interpretation. Many other cognitive, aesthetic needs are now realized with the help of techniques and modern digital (information and communication) technologies. This significantly expands the sphere of communication not only in a specific place, but also on the planet as a whole, allowing you to significantly free up time and solve new tasks.

Therefore, it is important for us to consider various ethical issues in the digital society, including the issue of responsibility. I think the importance of the dissertation work is also in

The dissertation plan is aimed at revealing the topic, consists of two chapters logically related to each other. In the first chapter, the theoretical and methodological foundations of the study of responsibility in a digital society are identified, the history of the formation and basic concepts of a digital society, the parameters of its development in the context of globalization, the features of the nature of society and personality are considered. In the second chapter, the problem of responsibility in a digital society is comprehensively studied and the essence of digital ethics and its basic principles is revealed. Social responsibility of the individual is formulated as the main condition for the development of a digital society. The chapter formation, development and prospects of a digital society in Kazakhstan contains new materials that have never been described in the science of fuel philosophy, the last chapter is supplemented with ideas about the development of a culture of responsibility in a digital society on the basis of national values.

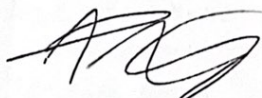
The problem field of the topic of the dissertation is interdisciplinary in nature. Conclusions in the fields of sociology, psychology, cultural studies did not go unnoticed.

The scientific and theoretical level of Labor is high. Zhumagul Bekenova used historical and philosophical, hermeneutic, axiological, dialectical methods of philosophy in the study of the topic. As a result, the content of the dissertation is fully

disclosed, the goals and objectives set by the scientific supervisors and the applicant are fulfilled. In general, the work can be considered a study written on the basis of fresh data. In his research work, the doctoral student gave thorough arguments for certain goals and objectives and achieved consistent results at the scientific level

Recommendation. I think that the dissertation project of Zhumagul Bekenova is well thought out and contributes to the topic of great importance for humanity in general and for the Kazakh society in particular. Given my experience in writing research papers with Ms. Bekenova and our discussion on the topic of her research, I am convinced that she is capable of writing an original, meaningful and methodically justified thesis. I wish Mrs. Bekenova great success in her defense and in the continuation of her academic career.

Sincerely yours,

Peeter Muursepp
Associate Professor of Science
and Technology Studies
Department of Law
School of Business and Governance
Tallin University of Technology
3 Akadeemia tee, 12618 Tallinn, Estonia
Phone: +372 5016940
E-mail: peeter.muursepp@taltech.ee

/Таллин Технологиялық
Университеті логотипі/

16 сәуір, 2024

Жұмагүл Бекенованың диссертация жұмысына шолу

Диссертация тақырыбы: Цифрлық қоғамдағы жауапкершілік мәселесі

Мен Жұмагүл Бекенованы 2019 жылы әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университетіне шақырылған шет елдік профессор ретінде көктемгі семестрінен бастап білемін. Бекенова ханым мен университетте өткізген бірнеше сабақтарға қатысты. Мен оның шет елдік кеңесшісі болдым. Қазір ол диссертациясын қорғауға дайындалып жатыр. Мен Бекенова ханыммен таныс болған кезімде оның ғылыми-зерттеу әлеуетінің айтарлықтай дамығанын көрдім. Мен онымен және ҚазҰУ-дың басқа әріптестерімен бірге Scopus индекстелген журналдарында бірнеше ғылыми еңбектердің авторы болдым. 2022 жылы Бекенова ханым Таллин Технологиялық Университетінде бірнеше ай оқуға мүмкіндік алды. Ғылыми тағылымдама барысында Таллин мен Тартудағы бірнеше халықаралық философиялық іс-шараларға қатыса алады, онда Хелен Лонгино сияқты кейбір ықпалды ғалым философтарымен кездесіп, пікірталас жүргізуге мүмкіндігі болды.

Қазіргі уақытта елдердің даму тенденцияларының бірі цифрлық трансформация процесі болып табылады, цифрлық трансформация қоғам өмірінің барлық салаларына әсер етеді.

Диссертация тақырыбының маңыздылығы. Адамзаттың ХХІ ғасыр өркениетіне енуі адамның эволюциясын, тарихи процестің объектісі мен субъектісі ретіндегі рөлінің өзгеруін анықтайтын көптеген жаңа құбылыстарды, фактілерді, қатынастарды тудырды. Адамның дамуын, оның дүниетанымының, өмір салтының өзгеруін анықтайтын факторлардың ішінде ақпараттық, цифрлық экономиканың қалыптасуы, цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы, шекарасы жоқ ақпарат алмасудың жаңа формасының пайда болуы, цифрлық мәдениеттің пайда болуы, адамдар мен қоғамды ұйымдастыру арасындағы өзара әрекеттестіктің жаңа принциптері және т.б.

Біз қазіргі таңда цифрлық әлемнің басқа өркениеті мен соны салдарынан цифрлық қоғамға енетін уақыттамыз. Бұл адам дамуының жаңа әлеуметтік-мәдени жағдайын қалыптастыра отырып цифрлық қоғамды зерделеу мен ондағы жеке тұлғаға білім берудегі цифрлық қоғамның сипаты секілді тың мәселелерді көтереді. Дәл қазірге кезеңде цифрлық қоғамның ерекшелігін түсіну, онда қойылатын білім берудің бұрмалаң контекстін реттеу маңызды болып отыр. Осы жұмыста нақ осы сұрақтарды қарастыруға тоқталсақ деп отырмыз. Бүгінгі күні цифрлық қоғамның келесідей сипаттамалары айқын болуда:

- Күрделі цифрлық технологиялар мен техникалардың сұраныста болуы;
- Кибер кеңістікте әлеуметтенудің маңызды бөлігін жүзеге асыру;
- Заманауи өркениеттің заманауи құралдарын қолдану арқылы сананы құру;
- Ақпаратты беруші субъектіні ауыстыру.

Олардың кеңінен түсіндірілуіне тоқталайық. Қазіргі уақытта көптеген басқа танымдық, эстетикалық қажеттіліктер техникалар мен заманауи цифрлық (ақпараттық-коммуникациялық) технологиялардың көмегімен жүзеге асырылуда. Бұл белгілі бір жерде ғана емес, жалпы планетада да байланыс саласын айтарлықтай кеңейтіп, уақытты айтарлықтай босатуға және жаңа міндеттерді шешуге мүмкіндік береді.

Сондықтан біз үшін цифрлық қоғамдағы әртүрлі этикалық мәселелерді, соның ішінде жауапкершілік мәселесін қарастыру маңызды. Менің ойымша, диссертациялық жұмыстың маңыздылығы да осында деп ойлаймын.

Диссертация жоспары тақырыпты ашуға бағытталған, бір-бірімен логикалық байланысты екі тараудан тұрады. Бірінші тарауда цифрлық қоғамдағы жауапкершілікті зерттеудің теориялық және әдіснамалық негіздері анықталған, цифрлық қоғамның қалыптасу тарихы мен негізгі ұғымдары, жаһандану жағдайындағы оның даму параметрлері, қоғам мен тұлға табиғатының ерекшеліктері қарастырылған. Екінші тарауда цифрлық қоғамдағы жауапкершілік мәселесі жан-жақты зерттеліп, цифрлық этиканың мәні мен оның негізгі принциптері ашылады. Жеке тұлғаның әлеуметтік жауапкершілігі цифрлық қоғам дамуының басты шарты ретінде тұжырымдалған. Қазақстандағы цифрлық қоғамның қалыптасуы, дамуы және болашағы тарауында отын философиясы ғылымында бұрын-соңды сипатталмаған жаңа материалдар бар, соңғы тарау ұлттық құндылықтар негізінде цифрлық қоғамда жауапкершілік мәдениетін дамыту туралы идеялармен толықтырылған.

Диссертация тақырыбының проблемалық саласы пәнаралық сипатта болады. Әлеуметтану, психология, мәдениеттану салаларындағы тұжырымдар назардан тыс қалмады.

Еңбектің ғылыми-теориялық деңгейі жоғары. Жұмагүл Бекенова тақырыпты зерттеуде философияның тарихи-философиялық, герменевтикалық, аксиологиялық, диалектикалық әдістерін қолданды. Нәтижесінде

диссертацияның мазмұны толық ашылып, ғылыми жетекшілер мен ізденуші қойған мақсаттар мен міндеттер орындалады. Жалпы, жұмысты жаңа мәліметтер негізінде жазылған зерттеу деп санауға болады. Докторант өзінің ғылыми-зерттеу жұмысында белгілі бір мақсаттар мен міндеттерге жан-жақты дәлелдер келтіріп, ғылыми деңгейде дәйекті нәтижелерге қол жеткізген.

Ұсыныс. Менің Ойымша, Жұмагүл Бекенованың диссертациялық жобасы жақсы ойластырылған және жалпы адамзат үшін, атап айтқанда қазақ қоғамы үшін үлкен маңызға ие тақырыпқа ықпал етеді деп ойлаймын. Бекенова ханыммен ғылыми-зерттеу жұмыстарын жазудағы тәжірибемді және оның зерттеу тақырыбын талқылауымызды ескере отырып, оның түпнұсқа, мазмұнды және әдістемелік негізделген диссертация жазуға қабілетті екеніне сенімдімін. Бекенова ханымға оны қорғауда және академиялық мансабын жалғастыруда үлкен жетістіктер тілеймін.

Құрметпен,

/қолы/

Питер Мурсеп

Ғылым доценті

және технологиялық зерттеулер

құқық кафедрасы

Бизнес және басқару мектебі

Таллин Технологиялық Университеті

Академия көшесі 3, 12618 Таллин, Эстония

Телефон : +372 5016940

E-mail: peeter.muursepp@taltech.ee